

Službeni glasnik BiH, broj 24/23

Na temelju članka 17. i članka 22. stavak 1. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH ", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), i članak 85. Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 47/14 i 46/16), na prijedlog Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 3. sjednici održanoj dana 23.2.2023. godine, donijelo je

PRAVILNIK

O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O PROVEDBI ZAKONA O SPRJEČAVANJU PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI

Članak 1.

U Pravilniku o provođenju Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti ("Službeni glasnik BiH", br. 41/15) u članku 8. stavak (1) iza točke e) dodaje se nova točka f) koja glasi:

"f) pretežno obavljanje gotovinskih transakcija u iznosima manjim od iznosa obveznog za prijavu FOO-a;"

Dosadašnje toč. f), g) postaju točke g) i h).

Članak 2.

Članak 12. mijenja se i glasi:

"Članak 12.

(Indikatori koji se odnose na klijente)

Opći pokazatelji koji bi kod obveznika trebali izazvati sumnju u kontekstu izrade procjene rizika iz članka 5. Zakona i sačinjavanja liste pokazatelja iz članka 47. Zakona:

- Klijent traži ili ulazi u poslovne odnose, koji za tu vrstu stranke nisu ekonomski opravdani;
- Klijent često mijenja adresu;

- c) Na jednoj adresi je prijavljeno više međusobno povezanih pravnih i fizičkih osoba;
- d) Klijent za primanje poštanskih pošiljki koristi poštanski pretinac ili neku drugu vrstu adrese umjesto adrese ulice što je u suprotnosti s uobičajenim normama na tom geografskom području;
- e) Klijent počinje obavljati česte novčane transakcije velikih iznosa, što nije bila uobičajena aktivnost tog klijenta u prošlosti;
- f) Klijent obavlja transakciju u iznosu koji je neuobičajen u usporedbi s iznosima prijašnjih transakcija;
- g) Klijent traži od obveznika da izvrši transfer velike sume novca ili drugih sredstava, što dotad nije bila uobičajena aktivnost klijenta;
- h) Klijent obavlja novčane transakcije konzistentno zaokruženih i velikih iznosa (npr, KM 20.000, KM 15.000, KM 9.900, KM 8.500 itd.);
- i) Klijent stalno obavlja novčane transakcije koje su malo ispod praga iznosa za koji postoji obaveza identificiranja odnosno prijavljivanja;
- j) Klijent bez jasnog razloga bira točno određenog obveznika ili poslovnicu obveznika za obavljanje svoje transakcije;
- k) Klijent bez očiglednog razloga otvara račun kod obveznika čija se adresa nalazi izvan lokalnog servisnog područja;
- l) Klijent bez očiglednog razloga obavlja transakcije izvan lokacije njegove matične poslovnice;
- m) Klijenti koji dostave lažne ili varljive informacije obveznicima, ili odbiju, bez uvjerljivog razloga, da dostave informacije i dokumente koji su potrebni i koji se rutinski dostavljaju, a vezani su za relevantnu poslovnu aktivnost;
- n) Klijent s uzastopnim uplaćivanjima jednih te istih sredstava daje fiktivni izgled svoje likvidnosti;
- o) "Poznat i ugledni" klijent traži povlaštenja prilikom obavljanja transakcije;
- p) Klijent je jako nervozan bez očiglednog razloga;
- r) Klijent dolazi u društvu koje ga prati ili promatra;
- s) Klijent položi visoke svote novca pri čemu ne zna kolika je točno ta svota;
- t) Klijent nastoji izbjeći osobni kontakt s obveznikom;
- u) Klijent obveznika je bio predmet gonjenja za kaznena djela čijim izvršenjem se može steći imovinska korist;
- v) Klijent polaže visoke iznose gotovine na jedan ili više računa, kod jednog ili više obveznika, te ih potom transferira na druge račune bez jasnog razloga;
- z) Klijent propituje obveznika o rigidnosti njihovih procedura za provođenje Zakona;
- aa) Klijent samoinicijativno i naširoko pojašnjava da novčana sredstva potiču iz zakonitih izvora."

Članak 3.

Članak 13. mijenja se i glasi:

"Članak 13.

(Indikatori koji se odnose na bankovne račune)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se konkretno na transakcije na i preko bankovnih računa:

- a) Klijent bez pravog ekonomskog razloga posjeduje račune kod više financijskih institucija;
- b) Aktiviranje računa na kojem nije zabilježen promet u ranijem razdoblju;
- c) Klijent uglavnom obavlja transakcije u iznosima manjim od iznosa za koje postoji obaveza identifikacije i prijavljivanja prema FOO-u;
- d) Raslojavanje sredstava većim brojem uplata koje prati krupni transfer;
- e) Klijent obavlja višestruke transakcije u danu kada to nije norma za tog specifičnog klijenta;
- f) Aktivnost po računu daleko premašuje aktivnost koja je predviđena u vrijeme otvaranja računa;
- g) Promet po računu nije u skladu sa svrhom njegovog otvaranja;
- h) Neaktivni račun se iznenada počinje aktivno koristiti;
- i) Neobjašnjeni transferi između različitih računa klijenta;
- j) Višestruki depoziti na račun klijenta od strane trećih lica;
- k) Transferi prema drugoj banci i/ili financijskoj instituciji bez dostavljanja detalja o krajnjem korisniku;
- l) Davanje police osiguranja, bankovnih i drugih garancija za kredite trećih osoba, a koji nisu dogovoreni ili u skladu s tržišnim uvjetima;
- m) Više osoba deponira novčana sredstva na jedan račun;
- n) Podizanje novčanih sredstava nedugo nakon što su ista položena na račun;
- o) Klijent zahtijeva zatvaranje jednog računa i odmah otvara novi račun iste vrste na svoje ime, ili na ime člana obitelji;
- p) Klijent zahtijeva vršenje platnih naloga sa netočnim podacima o pošiljatelju doznake;
- r) Klijent zahtijeva da se određena plaćanja usmjere preko računa financijskih institucija ili nekih drugih računa umjesto vlastitog;
- s) Zahtjev klijenta da prihvati ili evidentira u račune kolateral za kredit koji nije sukladan poslovnom stvarnošću, ili da odobri fiducijarne kredite za koje je fiktivni kolateral evidentiran u računima;"

Članak 4.

Članak 14. mijenja se i glasi:

"Članak 14.

(Indikatori koji se odnose na transakcije)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju u odnosu na transakcije:

- a) Transakcije po računima ne ukazuju na jasnu ekonomsku opravdanost;
- b) Transakcija je iracionalna s poslovnog stajališta;
- c) Struktura transakcija ukazuje na neku nelegalnu aktivnost čija je poslovna namjena nejasna;
- d) Transakcije koje uključuju podizanje sredstava nedugo nakon što su ista deponirana kod obveznika, pod uvjetom da se trenutačno podizanje takvih sredstava ne može opravdati poslovnom aktivnošću klijenta;
- e) Transakcije koje ne odgovaraju saznanju i iskustvu obveznika o klijentu i navedenoj svrsi poslovnog odnosa;
- f) Transferi velikih iznosa novca, ili česti transferi, u ili iz država koje su poznate po proizvodnji nedopuštenih opojnih sredstava;
- g) Klijent prometuje velikim iznosima novca preko kreditne kartice;
- h) Klijent želi da mu se kreditne i debitne kartice pošalju na adresu koja se nalazi u zemlji ili inozemstvu koja nije njegova adresa;
- i) Klijent deponira znatne iznose gotovine na više računa;
- j) Klijent često deponira sredstva koristeći automatski uređaj za gotovinske isplate s bankovnih računa;
- k) Klijent koristeći automatski uređaj za gotovinske isplate s bankovnih računa učestalo podiže sredstva sa kartica izdatih u inozemstvu od strane "online" platformi za plaćanje;
- l) Klijent koristeći automatski uređaj za gotovinske isplate s bankovnih računa učestalo podiže sredstva s kartica izdatih u državama koje ne poštuju međunarodne standarde u vezi s pranjem novca i financiranjem terorizma, ili to čine u nedovoljnoj mjeri, te su poznate po proizvodnji droga;
- m) Druge osobe bez jasne svrhe vrše gotovinske uplate na račun klijenta;
- n) Mijenjanje velikog broja novčanica malih apoenā (stranih i domaćih) za novčanice velikih apoenā;
- o) Pribavljanje instrumenata na donositelja fizičkom dostavom;
- p) Klijent bez zaposlenja raspolaže značajnim sredstvima na računu;
- r) Klijent vrši neuobičajene transakcije pred kraj radnog vremena;
- s) Politički ili javno eksponirana osoba, članovi njene obitelji ili suradnici kontinuirano polažu gotovinu u značajnim iznosima;
- t) Klijent vrši transfere velikih suma novca u inozemstvo, uz instrukcije stranom licu u inozemstvu da izvrši isplatu u gotovini;

- u) Klijent prima velike iznose novca iz inozemstva putem elektronskog transfera sredstava, uz instrukcije ili plaćanje u gotovini;
- v) Klijent šalje sredstva u inozemstvo bez mijenjanja valute;
- z) Čelni ljudi tvrtke odmah podižu velike transfere iz inozemstva;
- aa) Iznosi elektronskih transfera ne odgovaraju uobičajenim poslovnim transakcijama tog klijenta;
- bb) Klijent obavlja transakcije koje uključuju države poznate po proizvodnji ili izvozu nedopuštenih droga, ili su označene kao tranzitne točke za opojna sredstva;
- cc) Klijent obavlja transakcije koje uključuju države koje su poznate po vrlo tajnovitoj pravnoj praksi poslovanja banaka i gospodarskih subjekata (izuzetak čine države koje su prihvatile međunarodne standarde o sprječavanju pranja novca);
- dd) Klijent obavlja elektronske transfere novčanih sredstava prema zonama slobodne trgovine ili off shore zonama, kada takva aktivnost nije sukladno poslovanju klijenta;
- ee) Klijent prima značajan iznos sredstava preko elektronskih kartica koje su povezane s računima klijenta za plaćanje i podizanje gotovine."

Članak 5.

Članak 15. mijenja se i glasi:

"Članak 15.

(Indikatori koji se odnose na države koje ne poštuju međunarodne standarde u vezi s pranjem novca i financiranjem terorizma)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na transakcije iz države koje ne poštuju međunarodne standarde u vezi s pranjem novca i financiranjem terorizma ili to čine u nedovoljnoj mjeri, ili su poznate po proizvodnji droga:

- a) Transakcija uključuje države koje ne poštuju međunarodne standarde koji se odnose na pranje novca i financiranja terorizma, ili to čine u nedovoljnoj mjeri, te su poznate po proizvodnji droga;
- b) Klijent dolazi iz države koja ne poštuje međunarodne standarde koji se odnose na pranje novca i financiranje terorizma, ili to čini u nedovoljnoj mjeri, te je poznata po proizvodnji droga;
- c) Transakcija uključuje klijenta iz države za koju se zna ili sumnja da pomaže aktivnosti pranja novca ili financiranja terorizma;
- d) Poslovni odnos klijenta uključuje sudjelovanje osoba iz država koje ne poštuju međunarodne standarde pranje novca i financiranja terorizma, ili to čine u nedovoljnoj mjeri, te su poznate po proizvodnji droga."

Članak 6.

Članak 16. se briše.

Članak 7.

Članak 17. mijenja se i glasi:

"Članak 17.

(Indikatori koji se odnose na korporativne i poslovne transakcije)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju u odnosu na korporativne i poslovne transakcije:

- a) Računi se koriste za uplatu ili isplatu velikih iznosa novca, ali ne prikazuju gotovo nikakve uobičajene aktivnosti poslovanja kao što su isplate plaća, faktura, itd.;
- b) Promet na poslovnom računu se uglavnom obavlja u gotovini;
- c) Klijent vrši polaganje novčanih sredstava u gotovini kako bi fiktivno povećao solventnost;
- d) Klijent polaže ili podiže sredstva na/s računa različitih poslovnica istog obveznika;
- e) Klijent podiže velike sume novca s računa na koji je upravo dospio veliki i neočekivani iznos sredstava iz inozemstva;
- f) Poduzeće sa sjedištem na jednoj lokaciji u jednom danu vrši uplate u različitim poslovnicama obveznika na širokom geografskom području;
- g) Značajno povećanja uplata gotovine ili prenosivih instrumenata po osnovu konzultantskih usluga;
- h) Značajno povećanja obima transakcija preko računa sa značajnim promjenama bilance računa, a što ne odgovara uobičajenim poslovnim aktivnostima;
- i) Korištenje kreditnih instrumenata koji ne odgovaraju poznatom poslovanju klijenta;
- j) Klijent transferira sredstva na račune poslovnih subjekta s kojima njegova tvrtka nema poslovnih veza ili prima doznake od poslovnih subjekata s kojima nema poslovne veze;
- k) Klijent za transakciju prilaže dokaz koji ne odgovara SWIFT poruci i drugim podacima za plaćanje (Ugovor, faktura, profaktura, aneks ugovora itd.);
- l) Obveznik od drugog obveznika dobiva doznaku da je transakcija povezana s kaznenim djelom."

Članak 8.

Članak 18. se briše.

Članak 9.

Članak 19. mijenja se i glasi:

"Članak 19.

(Indikatori koji se odnose na kredite)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na obveznike koji odobravaju kredite:

- a) Klijent iznenada i neočekivano vrši otplatu kredita bez odgovarajućeg objašnjenja;
- b) U kreditne transakcije se ulazi u situacijama kada klijent već posjeduje znatna sredstva i kada kreditna transakcija nema ekonomskog smisla;
- c) Pravna osoba podnosi zahtjev za kredit usprkos činjenicama da pokazatelji ekonomskog i financijskog stanja ne ukazuju na potrebu klijenta za kreditom;
- d) Polaganje većeg iznosa gotovine kao depozit za dobijanje kredita a potom neočekivani zahtjev klijenta da kredit otplati prije roka."

Članak 10.

Članak 20. mijenja se i glasi:

"Članak 20.

(Indikatori koji se odnose na upotrebu sefova)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na obveznike koji pružaju uslugu korištenja sefa:

- a) Sef koristi samo osoba koja je u ugovoru o zakupu sefa navedena kao ovlaštena osoba za korištenje i ta ovlaštena osoba zahtijeva otkazivanje ugovora o korištenju sefa prije isteka ugovora;
- b) Klijent nema uspostavljen neki drugi poslovni odnos s bankom;
- c) Klijent često dolazi i koristi sef;
- d) Klijent koristi više sefova;
- e) Klijent je jako nervozan prilikom identifikacije."

Članak 11.

Članak 21. mijenja se i glasi:

"Članak 21.

(Indikatori koji se odnose na osiguranja)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na obveznike koji pružaju usluge osiguranje ili posreduju ili posluju u svojstvu agenata za osiguranje:

- a) Klijent obavlja transakciju koja rezultira sumnjivim povećanjem investicijskih doprinosa;
- b) Klijent otkazuje investiciju ili osiguranje ubrzo nakon kupovine;
- c) Trajanje ugovora o životnom osiguranju kraće je od tri godine;
- d) Transakcija uključuje korištenje i plaćanje činidbene garancije, što dovodi do prekograničnog plaćanja;
- e) Osiguranik prihvaća nepovoljne uvjete osiguranja koji se ne dovode u vezu sa zdravljem ili godinama klijenta;
- f) Klijent prihvaća nepovoljne uvjete u ugovoru o osiguranju s obzirom na njegovo zdravstveno stanje ili starosnu dob;
- g) Korisnik osiguranja zahtijeva da mu se značajna suma novca od osiguranja ili povrata premije osiguranja isplati u gotovini;
- h) Klijent plaća u gotovini velike iznose osiguranja za više polica koje su sklopljene u kraćem vremenskom razdoblju;
- i) Postoji sumnja da su police osiguranja zaključene na lažna imena, na imena drugih osoba ili su prijavljene lažne adrese;
- j) Jedna osoba je vlasnik većeg broja polica kod različitih osiguravajućih društava, a ugovori o osiguranju su sklapani u kratkom vremenskom razdoblju;
- k) Polica osiguranja se otkazuje ubrzo nakon sklapanja ugovora o osiguranju, a posebno kada se radi o polici s visokom premijom;
- l) Klijent zahtijeva da se nadoknada od osiguranja, novac koji potražuje po osnovu nadoknade u slučaju otkazivanja police ili preplaćeni iznos premije osiguranja isplati trećoj strani ili transferira na račun fizičke ili pravne osobe i to u državu koja ne primjenjuje stroge standarde u oblasti sprječavanja pranja novca ili u kojoj su na snazi strogi propisi o povjerljivosti i tajnosti bankarskih i poslovnih podataka;
- m) Tvrtke koje su vlasnici polica osiguranja plaćaju u ime zaposlenih radnika neuobičajeno visoke premije osiguranja ili otkazuju police u veoma kratkom razdoblju u odnosu na datum sklapanja ugovora o osiguranju;
- n) Tvrtke kupuju police životnog osiguranja za zaposlene, a broj zaposlenih je manji od broja kupljenih polica;
- o) Police se izdaju i na osobe koje nisu zaposlene u tvrtki;
- p) Ugovor o osiguranju sklapa osoba koja se u prošlosti bavila nezakonitim aktivnostima ili osoba koja se na neki način može dovesti u vezu s takvom osobom;
- r) Ugovarač osiguranja ili osiguranik inzistira na tajnosti transakcije, tj. da se iznos premije osiguranja ili suma osiguranja ne prijavi FOO-u unatoč činjenicama da je to zakonska obveza osiguravača;
- s) Klijent molbom ili podmićivanjem pokušava uvjeriti službenike osiguravajućeg društva da protivno Zakonu zastupa njegove interese."

Članak 12.

Članak 22. mijenja se i glasi:

"Članak 22.

(Indikatori koji se odnose na vrijednosne papire)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na obveznike koji posluju s vrijednosnim papirima:

- a) Računi koji su bili neaktivni odjednom se počinju koristiti za velike investicije, koje ne odgovaraju uobičajenoj investicijskoj praksi i financijskoj sposobnosti klijenta;
- b) Klijent želi kupiti određeni broj investicija novčanim uputnicama, putničkim čekovima, gotovinskim čekovima, bankovnim mjenicama ili nekim drugim bankovnim instrumentima i to iznosima koji su neznatno ispod praga za obaveznu identifikaciju ili prijavljivanje, a kada transakcija nije sukladna uobičajenoj investicijskoj praksi klijenta ili s njegovom financijskom sposobnosti;
- c) Klijent koristi brokersku kuću, odnosno firmu koja trguje vrijednosnim papirima da čuva sredstva koja se ne koriste za trgovanje vrijednosnim papirima ili derivativnim instrumentima (fjučersi i opcije) na duže vremensko razdoblje, a takva aktivnost ne odgovara uobičajenoj investicijskoj praksi klijenta ili njegovoj financijskoj sposobnosti;
- d) Transferi sredstava ili vrijednosnih papira se obavljaju između računa za koje nije poznato da su povezani s klijentom;
- e) Predložene transakcije će se financirati putem međunarodnih elektronskih plaćanja, naročito ako transakcije uključuju države koje nemaju efektivan sustav za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti;
- f) Kupci ugovaraju blok trgovinu vrijednosnim papirima po cijenama nižim od njihove realne tržišne vrijednosti a kao pokriće koriste sredstva sa namjenskih računa koja su formirana gotovinskim uplatama ili transferima novca sa off shore destinacija na nerezidentne ili rezidentne račune otvorene kod poslovnih banaka;
- g) Kupovina vrijednosnih papira se obavlja sredstvima položenim na više računa u različitim bankama;
- h) Klijent ima lošu reputaciju, poznate su njegove nezakonite aktivnosti iz prošlosti ili se njegova prošlost ne može provjeriti;
- i) Klijent je spreman ulagati novac u neprofitabilne vrijednosne papire i investicije;
- j) Klijent ulaže u prvorazredne ili u vrlo profitabilne vrijednosne papire s dobrim prinosima, a ne pokazuje interes za rezultate ili ih iznenada bez razloga prodaje;
- k) Klijent pokazuje interes za kupovinu vrijednosnih papira za velike iznose novca, bez posebnih analiza ili savjeta brokera ili investicijskih menadžera, a takva transakcija nema jasnu financijsku svrhu;
- l) Preknjižavanje vrijednosnih papira u vidu poklona osobama koja nisu u srodstvu ili prijenos – poklon vrijednosnih papira od strane zaposlenih osoba u korist rukovodstva firme u kojoj rade ili drugih fizičkih osoba gdje se pojavljuje masovno odricanje nad vlasništvom;
- m) Transakcija koju klijent želi obaviti nije sukladna s finansijskim stanjem i poslovanjem klijenta;
- n) Klijent često mijenja brokerske kuće u nastojanju da prikrije obim svog poslovanja i finansijsko stanje;

o) Trgovanje i transakcije se obavljaju preko brokersko-dilerske kuće koju je Komisija za vrijednosne papire u prethodnom razdoblju kaznila zbog neregularnog ili nepropisnog poslovanja."

Članak 13.

Članak 23. mijenja se i glasi:

"Članak 23.

(Indikatori koji se odnose na mijenjanje valuta)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na obveznike koji obavljaju poslove mjenjačnice:

- a) Više povezanih gotovinskih transakcija u iznosima manjim od iznosa predviđenog za prijavljivanje po osnovu Zakona, a koje ukupno prelaze navedeni iznos;
- b) Klijent vrši usitnjavanje ili ukрупnjivanje novčanica tako da novčanice u većim apoenima mijenja za novčanice malih apoena ili novčanice malih apoena mijenja za novčanice većih apoena u istoj valuti, a naročito ako takve transakcije nisu karakteristične za klijenta;
- c) Klijent vrši zamjenu oštećenih ili pohabanih novčanica u značajnom iznosu;
- d) Klijent predaje mjenjaču za zamjenu neprebrojan novac. Nakon prebrojavanja klijent smanjuje iznos transakcije na iznos koji je nešto ispod limita za koji postoji zakonska obveza prijavljivanja;
- e) Klijent vrši zamjenu veće količine novca iz jedne u drugu stranu valutu (konverzija većih iznosa);
- f) Klijent vrši učestale transakcije zamjene novca na iste i zaokružene iznose ili na iznose koji su nešto niži od iznosa za prijavljivanje po Zakonu;
- g) Klijent vrši zamjenu veće količine novca te potom zahtijeva od mjenjača usitnjavanje transakcije na iznose koji ne podliježu prijavljivanju po Zakonu;
- h) Klijent vrši zamjenu veće količine novca i pri tome nije zainteresiran za tečaj koji mjenjač primjenjuje za transakciju niti za visinu provizije koju mjenjač primjenjuje;
- i) Klijent vrši transakcije zamjene novca na veće iznose kontinuirano ili u istim vremenskim intervalima (isti dan u tjednu, mjesecu i sl.);
- j) Mjenjačnica ima saznanja da je stranka tijekom istog dana i na drugim mjenjačkim mjestima vršila transakcije zamjene novca na veće iznose;
- k) Klijent nudi mjenjaču poklon, novac ili uslugu za pružanje usluge mjenjačkog posla;
- l) Klijent obavlja transakciju u pratnji osobe, koja očigledno nadzire ponašanje klijenta ili inzistira da se transakcija brzo obavi;
- m) Klijent protestira da na zahtjev mjenjača pruži dokument za osobnu identifikaciju;
- n) Klijent se interesira na koji način može izvršiti zamjenu veće količine novca bez podnošenja na uvid osobnog dokumenta u

svrhu identifikacije klijenta."

Članak 14.

Članak 24. mijenja se i glasi:

"Članak 24.

(Indikatori koji se odnose na javne bilježnike i odvjetnike)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na obveznike javne bilježnike i odvjetnike:

- a) Stranka prekida odnos po ovlaštenju zbog zahtjeva za dodatnim pojašnjenjima ili dodatnom dokumentacijom, bez drugih utemeljenih razloga;
- b) Stranka neuobičajeno dobro poznaje propise koji se odnose na prijavljivanje sumnjive transakcije, brzo potvrđuje da su njena sredstva "čista";
- c) Stranka je državljanin države preko koje se obavlja promet narkoticima ili ima sjedište, odnosno adresu u državi u kojoj se ne provode propisi za sprječavanje pranja novca;
- d) Stranka se pojavljuje s većom količinom gotovog novca, zlata ili vrijednosnih papira koje pokušava deponirati ili predati za obavljanje određene transakcije ili pravnog posla, na način koji je neubičajan za redovno financijsko poslovanje ili uz vidljivo nastojanje zaobilaženja financijskih institucija;
- e) Stranka zahjeva savjet za neuobičajene transakcije ili usluge u cilju očiglednog prikrivanja nezakonitog porijekla sredstava;
- f) Stranka izbjegava trežiti uslugu od javnog bilježnika na čijem službenom području živi ili čiji je uobičajeni klijent, i zahtjeva uslugu od drugih javnog bilježnika, iako bi traženu uslugu bez problema mogao realizirati javni bilježnik čija je stranka stalni klijent ili čijem službenom području pripada, a ni stranka, ni drugi javni bilježnik nemaju adekvatno objašnjenje za takav postupak;
- g) Stranka kupuje nepokretnosti na ime svojih rođaka, prijatelja, poslovnih suradnika;
- h) Stranka prodaje nepokretnost u relativno kratkom roku, iako je očito da će ostvariti poslovni gubitak;
- i) Stranka u kratkom vremenskom razdoblju obavi više kupovina nekretnina bez ekonomskih ili pravno utemeljenih razloga;
- j) Stranka zahtijeva da se sklopi kupoprodajni ugovor u velikom iznosu (gdje se ona pojavljuje u ulozi kupca), a nakon realizacije prvog dijela poslovne transakcije iz ugovora, stranka odustaje od kupovine, točnije traži raskid ugovora, iako je poznato da ima dovoljno financijskih sredstava za realizaciju kupoprodajnog ugovora;
- k) Od javnog bilježnika se u predugovoru zahtijeva unošenje nesrazmjerno više cijene od realne tržišne cijene;
- l) Stranka daje nejasna objašnjenja o izvoru prihoda ili gotovog novca koji koristi pri kupovini nekretnina;
- m) Stranka gotovinom kupuje nekretnine za sebe, članove obitelji i treće osobe, koji prelaze ukupni iznos 100.000,00 KM;
- n) Stranka koja je poznata iz javnog života kupuje nekretnine u većim iznosima, čija vrijednost odstupa od njegovog imovinskog stanja (javno eksponirana osoba);

o) Stranka mlađe životne dobi kupuje nekretnine a već raspolaže luksuznim statusnim simbolima - skupocjeni automobili, motocikli, plovila, satovi i dr.);

p) Stranke se raspituju ili obavljaju transakcije s nekretninama za fizičke osobe (rezidente i nerezidente) iz off shore destinacija ili za pravne osobe i/ili off shore kompanije koje su povezane s državama poznatim po proizvodnji i distribuciji narkotika i koje nemaju uređen sustav za sprječavanje pranja novca i financiranje terorističkih aktivnosti."

Članak 15.

Članak 25. mijenja se i glasi:

"Članak 25.

(Indikatori koji se odnose na leasing društva)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na obveznike leasing društva:

a) Klijent predaje zahtjev za odobrenje financijskog leasinga koji sadrži nepotpune ili netočne podatke s očiglednom namjerom da prikrije osnovne informacije koje se odnose na identitet ili poslovnu aktivnost;

b) Leasing posao u kojem se vlasnici i direktori pravnih lica, ili lica za čiji račun se leasing posao obavlja nikad ne pojavljuju osobno, čak ni za potpisivanje ugovora, umjesto njih, obavljaju druge osobe s posebnom (ad hoc) punomoći, a sve uz opravdanja koja nije moguće provjeriti (bolest, neodređene obaveze i dr.) ili daju ovlaštenja trećim osobama da bi izbjegli direktan kontakt sa službenicima leasing društava;

c) Zahtjev za financijski leasing se ne čini opravdanim u smislu namjene opreme ili u odnosu na poslovnu aktivnost klijenta (na primer očigledna disproporcija između veličine investicije i vrste posla primatelja leasinga);

d) Po ugovoru o leasingu se uzima oprema koja po svom tipu nije primjerena poslovnoj aktivnosti stranke ili poslovnoj aktivnosti kojom se stranka namjerava baviti;

e) Isporučitelj predmeta leasinga vrši isporuke parcijalno kako bi izbjegao iznos transakcije koja podliježe izvještavanju FOO-u. U slučaju kada isporučitelj, u dogovoru sa primateljem leasinga, isporučuje opremu preko više leasing društava, u cilju otklanjanja ovog rizika bitno je utvrditi sljedeće: da je isporučena oprema u potpunosti kompletirana ili da isporučena roba predstavlja dopunu ranije uvezene opreme koju korisnik leasinga već koristi (na primjer rezervni dijelovi za tekuće održavanje);

f) Posao leasinga opreme kada se oprema nudi po cijeni koja značajno odstupa od stvarne tržišne cijene za tu opremu;

g) Isporučitelj predmeta leasinga nije poznat niti kao proizvođač niti kao prodavatelj opreme ili robe koja je predmet leasinga;

h) Leasing posao za polovnu opremu koja nema veze s redovnom poslovnom aktivnosti isporučitelja predmeta leasinga i isporučitelj predmeta leasinga se pri tome ne bavi prodajom ove vrste opreme leasinga (bilo polovne ili nove);

i) Poslovi leasinga za koje treća strana pruža garanciju (jamstvo, hipoteka, zalog i sl.) kada nije jasna veza između korisnika leasinga i osoba koje nudi garanciju, niti razlozi zbog kojih se nudi garancija korisniku leasinga;

j) Poslovi leasinga u kojima postoji odredba o reotkupu predmeta leasinga od strane isporučitelja, a koju isporučitelj spontano nudi po netržišnim uvjetima, posebno kada isporučitelj predmeta leasinga nije od ranije poznat toj leasing kompaniji;

- k) Primatelj ili isporučitelj predmeta leasinga nerado daje informacije o sebi, svom poslovanju i poslovnom odnosu s ostalim leasing kompanijama, posebno kada prikriivanje tih informacija onemogućava pristup boljim uvjetima za sklapanje leasing poslova;
- l) Stranka se bez opravdanog razloga obraća leasing kompanijama ili njihovim filijalama koje su udaljene od sjedišta tvrtke stranke;
- m) Stranka bez očiglednog razloga često vrši plaćanja iz druge filijale/s drugog računa od onog koji je naveden u originalu ugovora;
- n) Stranka podnosi zahtjev za odobravanje leasinga na bazi garancije koju je izdala ili za koju je osigurala pokriće banka sumnjivog boniteta, banka iz "off shore" zemlje, banka iz države preko koje se obavlja promet narkoticima ili banka iz države u kojoj se ne sprovode propisi za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma;
- o) Stranka bez valjanih razloga nudi udio u leasing poslu koje je znatno veće od sume koja je uobičajena na leasing tržištu;
- p) Stranke usluge leasinga radije plaćaju gotovinskim transakcijama ili čekovima nego bezgotovinski preko bankovnog računa;
- r) Stranka otplaćuje dug po ugovoru o leasingu sredstvima koja se transferiraju iz inozemstva, s računa banaka koje se nalaze u zemljama u kojima se ne primjenjuju standardi iz oblasti sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma ili iz zemalja u kojima su na snazi strogi propisi o povjerljivosti i tajnosti bankarskih i poslovnih podataka;
- s) Stranka potpisuje ugovor o financijskom leasingu u pratnji osobe/a koje očigledno nadzire/u ponašanje stranke ili inzistira da se posao brzo obavi;
- t) Stranka daje na uvid samo kopije dokumenta potrebnih za osobnu identifikaciju ili dokumente koji su izdati u inozemstvu i čiju autentičnost nije moguće lako provjeriti iz objektivnih razloga;
- u) Stranka neuobičajeno dobro poznaje zakonske propise koji se odnose na sprječavanje pranja novca i prijavljivanje sumnjive transakcije, veoma je "pričljiva" u vezi s temama koje se tiču pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti, brzo potvrđuje da su sredstva kojima raspolaže "čista" i da nisu "oprana".

Članak 16.

Članak 26. mijenja se i glasi:

"Članak 26.

(Indikatori koji se odnose na djelatnost revizora i računovođa)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na obveznike revizore i računovođe:

- a) Stranka ne poznaje dobro svoj posao, iz čega se zaključuje da ga uopće ne obavlja ili ga obavlja u veoma ograničenom obimu;
- b) Revizoru nikad nije omogućeno da pregleda poslovne prostore ili proizvodne pogone stranke, iz čega se može naslutiti da se radi o fiktivnom poduzeću;
- c) Korporacija u odnosu djelatnost ima kompliciranu/složenu organizacijsku strukturu koja nije učinkovita, a samim tim ni ekonomski opravdana;

- d) Pravna osoba je osnovana bez posebnog, poslovno opravdanog razloga;
- e) Naručitelj unaprijed plaća posao koji još nije dogovoren, odnosno, malo je vjerojatno da će i biti realiziran;
- f) Velike, neobjašnjene oscilacije u prihodima, odnosno, neuobičajeno visoki prihodi u odnosu na rashode;
- g) Stranka u suprotnosti s poslovnom praksom moli da revizor za nju, u svoje ime i za svoj račun, obavi transakciju;
- h) Neuobičajene transakcije, najčešće s povezanim osobama ili osobama koja odstupaju od običnih stranaka (npr. plaćanja fizičkim osobama);
- i) O transakcijama nema nikakvih dokaza (informacija, pojašnjenja), ili ti dokazi nisu zadovoljavajući;
- j) Knjiženje transakcija na osnovu nevjerodostojne i nekompletne dokumentacije;
- k) Transakcije s pravnim osobama čiji je identitet stvarnih vlasnika teško utvrditi;
- l) Pravna osoba preferira gotovinsko poslovanje iako se bavi djelatnošću za koju taj vid plaćanja nije uobičajen za realizaciju poslovnih transakcija;
- m) Plaćanja za nedefinirane radnje, odnosno, plaćanja koja odstupaju od uobičajenih plaćanja;
- n) Česta putovanja u inozemstvo koja su, posmatrajući poslovanje te pravne osobe, nepotrebna, točnije neuobičajena;
- o) Pravna osoba ima nekoliko evidentiranih pojedinačnih transakcija koje su, gledajući ostale transakcije, neuobičajeno velike;
- p) Gotovinske transakcije se obavljaju ispod granice za koju je predviđena identifikacija;
- r) Gotovinsko poslovanje se uglavnom obavlja ispod granice za koju je predviđeno obavještanje transakcije FOO-u;
- s) Zaključenje ugovora o životnom osiguranju, sa plaćanjem jednokratne premije, i prijevremeni raskid ugovora bez opravdanog razloga;
- t) Poslovanje stranke sa subjektima iz država preko kojih se obavlja promet narkoticima ili u kojima se provode propisi za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma;
- u) Poslovanje stranke sa subjektima iz država koje su poznate kao "porezni raj" (npr. plaćanje troškova savjetovanja ili troškova za istraživanje društava koja ne obavljaju ili ne smiju obavljati trgovinske ili proizvodne djelatnosti u državi u kojoj su registrirani);
- v) Stranka vrši dokapitalizaciju poduzeća bez ekonomski opravdanog razloga;
- z) Stranka nema evidenciju redovitih ili po ugovoru zaposlenih radnika, što je neuobičajeno za djelatnost koju obavlja;
- aa) Stranka ne zna pouzdano gdje se nalazi njena poslovna dokumentacija;
- bb) Stranka često, i bez utemeljenog razloga, mijenja osobu, koja za nju obavlja računovodstvene poslove;
- cc) Raskid ugovora o suradnji zbog zahtjeva za dodatnim objašnjenjima realizacije (ili najave realizacije) određenih transakcija, bez drugih utemeljenih razloga;
- dd) Nedovoljno objašnjen jednokratni prihod, koji dostiže deset puta prosječne jednomjesečne realizacije u prethodnoj godini

u istoj djelatnosti, a bez povećanog obima poslovanja;

ee) Prilivi/odljevi na/s računa u inozemstvu gdje stranka nema poslovnog partnera;

ff) Česta nelogična plaćanja prema kćerkama tvrtkama ili drugačije povezanim društvima, ili plaćanja fizičkim osobama;

gg) Prijevremeno gotovinsko otplaćivanje kredita ili pozajmica;

hh) Plaćanja za nedefinirane usluge;

ii) Stranka sklapa ugovor o životnom osiguranju s plaćanjem jednokratne premije, a zatim, bez utemeljenog razloga, prijevremeno raskine ugovor;

jj) O transakcijama nema nikakvih dokaza, odnosno transakcije su bez jasnog osnova;

kk) Stranka, korisnik knjigovodstvenih usluga, se bavi poslom koji uključuje značajan broj gotovinskih transakcija ili gotovinskih iznosa;

ll) Stranka, korisnik knjigovodstvenih usluga, koristi složenu poslovnu strukturu bez očiglednog poslovnog ili drugog opravdanog razloga, naročito ukoliko se stvarni vlasnik kompanije ne može utvrditi;

mm) Stranka, korisnik knjigovodstvenih usluga, ima sjedište ili posluje putem visoko-rizičnih ili u visoko rizičnim državama;

nn) Stranka govori ili priznaje da je upletena u nezakonite poslove;

oo) Stranka ne želi da joj se pošta šalje na adresu u zemlji;

pp) Stranka neočekivano pokazuje veliko zanimanje za kontrole i politike njihovog provođenja;

rr) Stranka je tajna i protivi se direktnom susretu;

ss) Strankin privatni ili službeni telefonski broj je isključen ili je nepostojeći;

tt) Stranka je uključena u poslove koji nisu karakteristični za njeno poslovanje;

uu) Stranka bez posebnog razloga inzistira za brzim izvođenjem posla ili transakcije;

vv) Stranka je nedavno uspostavila više poslovnih odnosa s različitim financijskim institucijama;

zz) Stranka upotrebljava druge vrste poštanskih adresa umjesto adrese ulice, što nije uobičajeno za navedeno mjesto ili područje;

aaa) Stranka nudi novac, poklone ili druge neuobičajene pogodnosti kao protuuslugu za izvođenje vidljivo neuobičajenog ili sumnjivog posla;

bbb) Stranka je pod kaznenom istragom za pranje novca ili financiranja terorizma;

ccc) Stranka želi uvjeriti zaposlenoga da ne ispuni neke od dokumenata, koji su potrebni za izvođenje posla ili transakcije;

ddd) Strankino postupanje u vezi sa zahtjevom o obavještanju ukazuje o njenoj želji da izbjegne ispuniti ovu obavezu;

eee) Stranka vrlo dobro poznaje pravila o obavještanju o sumnjivim transakcijama;

- fff) Stranka djeluje kao da je vrlo dobro upoznata s predmetima, koji se odnose na pranje novca i financiranje terorizma;
- ggg) Stranka započinje sama od sebe brzo zaključivati, da su sredstva "čista" i nisu "oprana";
- hhh) Stranka pruža sumnjive ili nejasne informacije;
- iii) Stranka podnosi na uvid neodgovarajuće isprave, odnosno dokumenta, koja pokazuju da su falsificirani, preuređeni ili nepravilni;
- jjj) Sve identifikacijske isprave su izdane u inozemstvu, odnosno njihovu je vjerodostojnost teško provjeriti;
- kkk) Priloženi identifikacijski dokumenti su novi, odnosno izdani su prije kratkog vremena;
- lll) Poslovni odnos ili transakcija uključuju i neprofitne ili dobrotvorne organizacije, a za što ne postoji pravi ekonomski razlog;
- mmm) Stranka upotrebljava platežna sredstva koja su izdana u drugoj državi, iako u toj državi ne obavlja djelatnost, odnosno nema ni stalno niti privremeno prebivalište u njoj;
- nnn) Stranka živi preko svojih realnih mogućnosti;
- ooo) Stranka prima plaćanja iz nepoznatih izvora;
- ppp) Stranka u računovodstvenim izjavama evidentira nepostojeće ili već naplaćene dugove;
- rrr) Stranka nema zaposlenih, što nije uobičajeno za način njenoga poslovanja;
- sss) Stranka raspolaže s opsežnom imovinom (plovila, luksuzni automobili, apartmanima za stanovanje i rezidencije), koja ne spada u uobičajene okvire poslovanja društva odnosno struke;
- ttt) Stranci ispostavljaju račune za pružene usluge društva ili organizacije koje imaju sjedište u državama, u kojima ne postoji odgovarajuće zakonodavstvo za sprječavanje pranja novca i koje su poznate kao porezne oaze, odnosno imaju bankarski sustav koji dozvoljava veliku tajnost stranaka."

Članak 17.

Iza članka 26. dodaju se čl. 26a., 26b., 26c., 26d. i 26e. koji glase:

"Članak 26a.

(Indikatori koji se odnose na zaposlene kod obveznika) Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju u odnosu na zaposlene kod obveznika:

a) Sumnjivo ponašanje i poslovanje radnika (npr.: iznenadno visoko trošenje, nekorištenje odmora i sl.); b) Neizvještavanje o neobičnim ili čak sumnjivim klijentima i transakcijama iako je radniku vrlo jasno, da isti postoje; c) Namjerno kršenje unutarnjih akata, protokola, propisa o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.

Članak 26b.

(Indikatori koji se odnose na priređivače igara na sreću)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju odnose se na obveznike priređivače igara na sreću:

- a) Stranka za potrebe identifikacije daje na uvid dokumente za koje postoji sumnja da su falsificirani, izmjenjeni ili netočni;
- b) Stranka protestira da na zahtjev ovlaštenog lica pruži na uvid dokument za osobnu identifikaciju, ili postoji sumnja da ista daje lažne podatke;
- c) Dokumenti koje stranka predaje za potrebe identifikacije izdani su u inozemstvu i postoje razlozi zbog kojih provjera njihove autentičnosti nije moguća;
- d) Stranka ima stalni ili privremeni boravak u državama koje ne poštuju međunarodne standarde u vezi s pranjem novca i financiranjem terorizma, ili to čine u nedovoljnoj mjeri, te su poznate po proizvodnji droga;
- e) Stranka je politički izloženo lice, odnosno funkcionar druge države;
- f) Stranka se pojavljuje u društvu sumnjivih osoba ili je poznato da je bila kažnjavana za neka kaznena djela;
- g) Stranka traži od zaposlenog lica da nadzire njenu igru i da je opomene kada se njen dobitak približi iznosu transakcije za koji je obavezno prijavljivanje sukladno Zakonu;
- h) Stranka s velikim dobitkom, traži podršku i uslugu druge stranke, da bi na taj način naplatila žetone i tako izbjegla obavezno prijavljivanje transakcija sukladno Zakonu;
- i) Stranka kupuje velike količine čipova za gotov novac za stolom, kocka se na minimalne iznose i nakon toga brzo odlazi na šalter da unovči čipove;
- j) Stranka pokušava da na neki način utječe na zaposlenog radnika tražeći da se izvrši isplata gotovine za žetone ili da dokaze o njenim gotovinskim transakcijama vode na ime drugog lica;
- k) Igrači učestalo i istovremeno ulozima na iste iznose pokrivaju obje strane iste igre (npr. ulaže i na crno i na crveno, ili par i nepar);
- l) Stranka kupuje žetone za gotovinu, ulaže u igru s malim šansama za gubitak novca ili se angažira minimalno u kockanju ili se pak uopće ne kocka, a kasnije odlazi na blagajnu unovčiti žetone za gotov novac zahtjevajući apoene koji su veći od apoena s kojima se izvršila kupovina žetona;
- m) Stranka koristi prepaid kartice za sudjelovanje u igri na sreću;
- n) Nova stranka ulaže velike iznose novca u igri na sreću;
- o) Stranka kupuje veliku količinu žetona gotovinom i sudjeluje ograničeno u igrama na sreću s namjerom da stvori percepciju značajnog kockanja, a zatim unovči čipove za gotovinu u velikim apoenima i traži potvrdu o dobitku;
- p) Sumnja da stranka vrši transakcije po instrukcijama drugog lica, u čijoj se pratnji najčešće i nalazi;
- r) Stranka neočekivano pokazuje veliki interes za organizacijsku strukturu priređivača igara na sreću, kao i za interne kontrole u oblasti sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Članak 26c.

(Indikatori koji se odnose na priređivače igara na sreću preko sredstava elektronske komunikacije)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju kod priređivača igara na sreću putem sredstava elektronske komunikacije:

- a) Stranka pristupa s IP adresa (adresa Internet protokola) iz zemlje koja se nalazi na listi država koje ne poštuju međunarodne standarde u vezi s pranjem novca i financiranjem terorizma, ili to čine u nedovoljnoj mjeri, te su poznate po proizvodnji droga;
- b) Stranka je državljanin zemlje koja ne poštuje standarde za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma;
- c) Obveznik ima saznanja da stranka pokušava prikriti IP adresu;
- d) Obveznik ima saznanja da je stranka bila kažnjavana za neka kaznena djela;
- e) Stranka je politički izloženo lice, odnosno funkcionar druge države;
- f) Stranka koristi kartice koje su izdane u državama koje ne poštuju međunarodne standarde u vezi s pranjem novca i financiranjem terorizma, ili to čine u nedovoljnoj mjeri, te su poznate po proizvodnji droga;
- g) Stranka koristi kartice koje su izdane u inozemstvu od strane "online" platformi za plaćanje;
- h) Stranka zahtjeva da se ostvareni dobitak transferira na neki drugi račun, ili na račun trećih lica;
- i) Stranka u slučaju velikog dobitka izbjegava potvrditi identitet;
- j) Stranka se interesira za određene pakete igara i sugerira, odnosno daje predlog pojedinačnih paketa;
- k) Stranka podnosi, ili je podnijela zahtjev za registraciju više korisničkih računa s istim podacima;
- l) Stranka ima više od tri bankarska računa i naizmjenično ih koristi prilikom sudjelovanja u igri na sreću;
- m) Detalji bankovnih računa/platnih kartica, ne odgovaraju registriranim podacima o strancima (identitet prevara/ukradeni identitet);
- n) Stranka koristi pripaid kartice za sudjelovanje u igri na sreću;
- o) Stranka bonovima/vaučerima deponira sredstva na korisničkom računu, radi sudjelovanja u igri na sreću preko sredstava elektronske komunikacije;
- p) Stranka učestalo uplaćuje relativno visok iznos novca na svoj korisnički račun i nakon određenog razdoblja ga povlači, bez ikakvih aktivnosti, ili nakon vrlo malog sudjelovanja u igri na sreću;
- r) Stranka redovno ulaže velike novčane iznose u igri na sreću, s najnižim prihvatljivim gubitkom;
- s) Stranka ulaže male iznose, ali njena godišnja ukupna potrošnja je velika i značajno premašuje njezine godišnje prihode;
- t) Različite stranke se povezuju s istim bankovnim računima koje koriste;
- u) Stranke razbijaju velike iznose depozita na manje transakcije;
- v) Transakcije za koje su zaposleni kod obveznika na osnovu iskustva, znanja i informacija kojima raspolazu ocijenili da nisu sukladni uobičajenim aktivnostima stranke;
- z) Stranka vrlo dobro poznaje pravila o obavještanju o sumnjivim transakcijama;

aa) Informacije koje stranka pruža sadrže brojne neusklađenosti (npr; domena e-pošte ili broj telefona ne odgovaraju državi).

Članak 26d.

(Indikatori za prepoznavanje pranja novca putem kriminalnih radnji izvršenih putem INTERNET-a)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju kod obveznika kod prepoznavanje pranja novca putem kriminalnih radnji izvršenih putem INTERNET-a:

- a) Učestale transakcije koje se koriste za kupovinu i prodaju virtualnih valuta;
- b) Klijent otvara poseban račun kako bi primio iznimno visoku doznaku iz inozemstva;
- c) Vršenje transakcije u zemlje s kojima klijent nema nikakvih ekonomskih interesa;
- d) Klijent na novo otvoreni račun primi transakciju većeg iznosa;
- e) Klijent dobije transakciju na račun koji je duže vremena bio neaktivan;
- f) Transakcija se odnosi na prijenos dobitaka od online igara na sreću;
- g) Klijent kao osnov za izvršenje transakcije priloži obvezniku dokumente neobičnog sadržaja ili sa značajnim jezičkim greškama;
- h) Klijent zahtijeva da se transakcija izvrši hitno i/ili da bude povjerljiva;
- i) Klijent redovito vrši transakcije ili daje instrukcije banci pred sam kraj radnog vremena;
- j) Klijent obavlja, ili od obveznika zahtijeva da obavi transakciju u neuobičajeno vrijeme (petak neposredno pred kraj radnog vremena...);
- k) Klijent prima transakcije preko nebankovnih sustava na kojima nema podataka o pošiljatelju i svrsi.

Članak 26e.

(Indikatori koji se odnose na financiranje terorizma)

Pokazatelji koji bi trebali izazvati sumnju kod obveznika na finansiranje terorizma:

(1) Kao dio indikatora koji ukazuju na sumnju financiranja terorizma upotrebljavaju se i liste Vijeća sigurnosti Ujedinjene naroda (UN) i Europske unije (EU) s podacima fizičkih i pravnih lica povezanih s terorizmom i financiranjem terorizma, kojima su nametnute financijske sankcije i ograničenja.

(2) Pristup listama iz stavka (1) ovog članka moguće je izvršiti putem sljedećih internet adresa:

a) Lista Vijeća sigurnosti UN:

<https://www.un.org/securitycouncil/content/un-sc-consolidated-list>

b) Lista EU:

<https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=en>

c) Pored nekih od indikatora koji su navedeni u članku 12. do članka 26d ovog Pravilnika sljedeći indikatori posebno mogu ukazivati na financiranje terorizma:

- 1) Račun otvara osoba koja otvoreno podupire ciljeve terorističke organizacije;
- 2) Račun otvara osoba koje je povezana s terorističkom organizacijom;
- 3) Osoba ima više računa na koje prima manje iznose novca;
- 4) Izjave i podaci u postupku dubinske analize su nekonzistentni;
- 5) Veliki broj ovlaštenih osoba po računu pravne osobe ili neprofitne organizacije (NPO);
- 6) Klijent ima adresu ili sjedište u zemlji iz koje dolaze osobe na UN ili EU listi;
- 7) Klijent se nalazi na UN ili EU listi;
- 8) Upotreba skupih financijskih usluga iako bi se ta usluga mogla napraviti i s manjim troškovima, provizijama (npr. Western Union, Moneygram i sl.);
- 9) Kod transakcija se upotrebljavaju rijetki dokumenti (vrijednosni papiri, založnice, čekovi i dr.) koji su ispunjeni i neformalnim zapisima, inicijalima, znakovima;
- 10) NPO ne izdaje godišnji računovodstveni nalaz;
- 11) Visoki i neobjašnjeni računi za troškove koji nisu u vezi s djelatnošću NPO;
- 12) NPO nema programa o dobivanju i potrošnji donacija;
- 13) NPO nema dokument o općim administrativnim radnjama, odlukama, politikama djelovanja;
- 14) NPO nema mehanizme provjere da li su donacije stigle do pravog korisnika;
- 15) Visoki iznosi donacija u NPO od samo jedne osobe;
- 16) Donacije NPO su namijenjene vrlo uskom krugu ljudi;
- 17) Financijske aktivnosti NPO nisu sukladne ciljevima zbog kojih je NPO osnovan;
- 18) NPO transferira sredstva u državu i/ili regiju iz kojih dolaze osobe s UN i EU lista;
- 19) Značajan dio financijskih sredstava se drži u gotovini;
- 20) Financijska sredstva NPO se nalaze na računima fizičkih osoba."

Članak 18.

U članku 28. u točki d) iza riječi: "klijenta" dodaju se riječi: " i njegove poslovne veze".

Članak 19.

U članku 29. u stavku (4) iza riječi: "dokumenata" dodaju se riječi: "koji se prikupljaju u postupku identifikacije klijenta i njegovih transakcija".

Članak 20.

U članku 30. iza riječi: "koji su osnov za identifikaciju klijenta "dodaju se riječi: "i transakcije".

Članak 21.

U članku 35. iza stavka (5) dodaje se novi stavak (6) koji glasi:

"(6) Prilog iz stavka (5) toč. b) je potrebno dostaviti i u elektronskoj formi u excel formatu, uređen na način da je moguće vršiti dalju analitičku obradu, a koji sadrži minimalno sljedeće podatke:

- a) datum;
- b) nalogodavac;
- c) broj računa nalogodavca;
- d) primatelj;
- e) broj računa primatelja;
- f) duguje;
- g) potražuje;
- h) saldo;
- i) opis/svrha transakcije;
- j) podatak da li se radi o gotovinskoj ili bezgotovinskoj transakciji."

Članak 22.

U nazivu članka 38. riječi: "24 sata" mijenjaju se u riječi: "72 sata".

U članku 38. riječ "alineja" mijenja se u riječ "točka", dok se riječi "dvadeset četiri sata" mijenjaju se u riječi: "72 sata".

Članak 23.

U nazivu članka 39. riječi: "24 sata" mijenjaju se u riječi: "72 sata".

U članku 39. riječi "dvadeset četiri sata" mijenjaju se u riječi: "72 sata".

Članak 24.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 56/23
23. veljače 2023. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

Pretplatnici imaju dodatne pogodnosti. Ukoliko ste već pretplatnik, prijavite se! Ukoliko niste pretplatnik, registrirajte se!

➔ [Prijava \(/auth/login?ReturnUrl=%2Fpage%2Fakt%2FHloh4nh78h77QsZlgXgl%3D\)](/auth/login?ReturnUrl=%2Fpage%2Fakt%2FHloh4nh78h77QsZlgXgl%3D)

➔ [Registracija \(/auth/register?ReturnUrl=%2Fpage%2Fakt%2FHloh4nh78h77QsZlgXgl%3D\)](/auth/register?ReturnUrl=%2Fpage%2Fakt%2FHloh4nh78h77QsZlgXgl%3D)

O nama

Javno preduzeće Novinsko-izdavačka organizacija SLUŽBENI LIST BOSNE I HERCEGOVINE. Sva prava pridržana. 2014

Adresa

Džemala Bijedića 39/III
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Email: sllist@sllist.ba (mailto:sllist@sllist.ba)

Kontakti

Centrala

Tel: 033/722-030

Email (<mailto:info@slist.ba>)

Uredništvo

Tel: 033/722-038

Email (<mailto:urednistvo@slist.ba>)

Pravna služba

Tel: 033/722-051

Email (<mailto:info@slist.ba>)

Računovodstvo

Tel: 033/722-045, Fax: 033/722-046

Email (<mailto:racunovodstvo@slist.ba>)

Pretplata

Tel: 033/722-054

Email (<mailto:pretplata@slist.ba>)

Ekspedit

Tel: 033/722-041

Email (<mailto:info@slist.ba>)

Prodaja

Tel: 033/722-079

Email (<mailto:info@slist.ba>)

Oglasni odjel

Tel: 033/722-049 i 033/722-050, Fax: 033/722-074

Email (<mailto:oglasi@slist.ba>)

Tehnički sekretar

Tel: 033/722-061, Fax: 033/722-064

Ured direktora

Tel: 033/722-061

Komercijala

Tel: 033/722-042